

BARNEOMBUDET

Til utdannings- og forskningskomiteen

23.10.2017

Barneombudets innspill er knyttet til arbeidet mot mobbing i barnehage og skole, samt tidlig innsats og spesialundervisning. Vi mener at:

- videreføring av antimobbearbeidet er ikke nok – nødvendig med 40 millioner til styrking av håndhevingsordningen og tiltak særskilt rettet mot barnehagen
- barna har ikke tid til å vente - Det må settes av 10 millioner til oppfølging av rapporten til ekspertgruppen for barn og unge med særlige behov for å komme i gang med arbeidet i 2018
- PP-tjenestens kapasitet og kompetanse må styrkes i 2018 og det må gis føringer om at tilskuddet på 200 mill. kr. til tidlig innsats skal brukes til å styrke PP-tjenestene i kommunene.

Videreføring av antimobbearbeidet er ikke nok.

Arbeidet mot mobbing i barnehager og skoler bør styrkes og da må bevilgningene økes. Barneombudet er bekymret for at bevilgningen på 65 mill. kr til arbeidet mot mobbing ikke er tilstrekkelig til å sikre at barns rettigheter oppfylles. Mobbetallene er stabile og det er for mange alvorlige saker.

Styrk håndhevingsordningen for mobbesaker med 20 mill.

Stortinget vedtok i vår en ny håndhevingsordning for mobbesaker. Det er viktig for elever at fylkesmennene som førsteinstans i den nye håndhevingsordning er rustet til å behandle saker på en enkel, rask og trygg måte. Regjeringen har foreslått at bevilgningen på 17 mill. til fylkesmannsembetene videreføres. Dette gir i gjennomsnitt en stilling til hvert embete. Barneombudet mener at dette ikke gir tilstrekkelig styrking til å nå målsettingene for ordningen. Kompetansen og kapasiteten hos Fylkesmennene er i dag for svak til å gjøre en god nok jobb for barn og unge som utsettes for mobbing.

Vi ser gjennom henvendelser til oss og informasjon fra andre at det er en økning i antall saker fra elever og foreldre. Kommunal rapport skrev at per 1. oktober hadde 14 av embetene de to månedene med nytt regelverk hadde fått inn totalt 157 saker og en rekke henvendelser. Vi vet at dette er krevende saker som innebærer mye arbeid per sak for håndhevingsorganene. For å klare å behandle sakene raskt må embetene ha nok folk, og folk med god kompetanse som kan håndtere sakene raskt på en barnevennlig måte. Vi har allerede nå fått henvendelser fra foreldre som opplever at det tar for lang tid.

Vi er også bekymret for at dersom fylkesmennene ikke får en tilstrekkelig styrking vil dette kunne gå ut over fylkesmennenes øvrige oppgaver, som å behandle klager på spesialundervisning og føre tilsyn. Konsekvensen kan da være at andre barn og unge i sårbare situasjoner ikke får et godt nok rettsvern. Vi mener bevilgningen til embetene bør doubles. Vi ber derfor om at Stortinget øker bevilgningen til fylkesmennene med 20 millioner til totalt 37 mill. på kapittel 226 post 21 i Prop 1S (2017-2018).

20 millioner som avsettes særskilt til arbeidet mot mobbing i barnehagen

Mobbing i barnehagen er et nybrottsarbeid. Det er lite forskning om mobbing i barnehagen, og regelverkforankringen er mangelfull. Barneombudet mener det er nødvendig å sikre tilstrekkelige midler til målrettet arbeid mot mobbing i barnehagen og kunnskapsutvikling. Det er noen forskjeller mellom mobbing i barnehagen og skolen som vi ikke har nok kunnskap om, Det må forskes på årsaker, forekomst og tiltak for å forebygge og stoppe mobbing i barnehagen, slik at vi har forskningsbasert kunnskap om hvordan jobbe for trygge og gode barnehagemiljø uten mobbing. Vi ber komiteen presisere at minimum 20 mill. kr på kapittel 231 post 21 og 51 skal brukes særskilt til arbeidet mot mobbing i barnehagen.

Postadresse:
Postboks 8889
Youngstorget
0028 OSLO

Besøksadresse:
Karl Johans gt. 7
0154 OSLO

E-post:
post@barneombudet.no
Tlf: 22 99 39 50
Org.nr: 971 527 765

www.barneombudet.no

Tidlig innsats og barn og unge med særlige behov

Barneombudet er positive til en satsing på tidlig innsats. Samtidig mener vi at satsingen må omfatte alle faser av arbeidet – fra skolens arbeid med tilpasset opplæring og intensiv opplæring til gjennomføringen av spesialundervisning. Noen barn vil ha rett til mer hjelp enn det som kan gis i det ordinære tilbudet.

Avsett 10 mill. kr. til oppfølging av ekspertgruppa for spesialundervisning

Gjennom vår rapport om spesialundervisning «Uten mål og mening» har vi sett at det er store mangler i kommunenes og skolenes arbeid med elevenes læringsutbytte. Barn og unge har ikke tid til å vente på lange oppfølgingsprosesser etter ekspertutredninger. Barneombudet mener at det bør settes av tilstrekkelige midler i 2018 til oppfølging av ekspertgruppen for barn og unge med særlige behov som skal legges frem sin utredning i mars 2018. Vi ber derfor om at det settes av 10 millioner til dette på kap. 226 post 21 i Prop. 1 S (2017-2018).

Avsett 20 mill. til en helhetlig plan for kvalitetsutvikling av PP-tjenesten

Regjeringen viser til vår rapport om spesialundervisning og resultater fra felles nasjonalt tilsyn for 2016 og vil se nærmere på hvordan man kan støtte PP-tjenesten. Det foreslås å utvikle en helhetlig plan for kvalitetsutvikling for PP-tjenesten, men det er ikke synliggjort midler til dette arbeidet. Vi mener at tiltakene som foreslås må følges opp med midler. Barneombudet mener det er helt nødvendig at Stortinget setter av midler til en slik kvalitetsutvikling i 2018 på kap. 226 post 21.

Nødvendig at tilskuddet på 200 mill. kr til tidlig innsats brukes til å styrke kapasiteten til PP-tjenesten

Barneombudet er opptatt av at barn og unge som har særlig behov for hjelp i barnehagen og skolen får raskt og riktig hjelp. En satsing på tidlig innsats og kvalitetsutvikling av PP-tjenesten uten tilhørende styrking av bemanningen i PP-tjenesten vil ikke være tilstrekkelig. Vi mener det er helt avgjørende for oppfyllelsen av målsettinger om tidlig innsats at barn og unge som har behov for særlig hjelp får rask utredning av sine behov slik at de kan få forsvarlig spesialundervisning. For å sikre dette må PP-tjenesten ha tilstrekkelig bemanning.

Vi viser til at regjeringen har foreslått 200 millioner til tidlig innsats som det ikke er gitt noen nærmere føringer for og som skal fordeles gjennom de frie inntektene til kommunene.ⁱ Barneombudet mener det må gis føringer om at disse 200 millionene skal brukes til å styrke bemanningen i PP-tjenestene. Det er nødvendig å sikre at tjenesteapparatet rundt barnehagene og skolene har kapasitet til å utføre sine lovpålagte oppgaver. Barneombudet er kjent med at PP-tjenesten flere steder har en saksbehandlingstid som er langt over forsvarlig saksbehandlingstid.ⁱⁱ Vi er kjent med eksempler på saksbehandlingstid over 6 måneder – da har nesten hele skoleåret gått før eleven får spesialundervisning og den hjelpen hun eller han har behov for. NTNU fant i en undersøkelse om barnehagen at gjennomsnittlig saksbehandlingstid for PPT var 13-14 uker, i tillegg kom kommunens etterfølgende behandling som tok 5-10 uker. Forskerne fant også saksbehandlingstid over ett år.ⁱⁱⁱ Dette har svært store konsekvenser for barna det gjelder og deres læring og utvikling. For å lykkes med tidlig innsats må alle deler av tiltakskjeden styrkes. Det er nødvendig å styrke kapasiteten til PP-tjenesten og det haster med å komme i gang.

Barneombudet mener at tilskuddet på 200 mill. kr til tidlig innsats i barnehage og skole må brukes til å styrke kapasiteten til PP-tjenesten i kommunene. Midlene gis som frie inntekter på kap. 751 i 2018.

Ta gjerne kontakt for mer informasjon:

Kjersti Botnan Larsen, e-post kjersti.botnan.larsen@barneombudet.no og telefon 22 39 99 57 / 466 12 610

ⁱ Midler til økt lærertetthet gis allerede på kap. 226 post 63

ⁱⁱ Utdanningsdirektoratet (2017) Alle barn har rett til... Fylkesmennenes tilsyn med barnehage- og opplæringsområdet i 2016.

ⁱⁱⁱ Reiling, R. B. og Wendelborg, C. (2015) barn med særlige behov i barnehage. delrapport for prosjektet «Undersøkelse av tilbudet til barn med særlige behov under opplæringspliktig alder». Rapport 2015: Mangfold og inkludering. Trondheim: NTNU samfunnsforskning.

Postadresse:
Postboks 8889
Youngstorget
0028 OSLO

Besøksadresse:
Karl Johans gt. 7
0154 OSLO

E-post:
post@barneombudet.no
Tlf: 22 99 39 50
Org.nr: 971 527 765

www.barneombudet.no